

Pro Espoonjoki ry, hallitus

20.4.2021

ESPOON KAUPUNKI, Kirjaamo

Hepokorvenkallion asemakaava 633300, muistutus

Datakeskus

Kaava-aineistossa ei ole esitetty perusteluja tai vertailutietoja muista selvitetystä vaihtoehdoista ja syistä, miksi tämä alue olisi ensisijainen. Perustelut tulisi avata, jotta kaavaa voitaisiin arvioida kokonaisvaltaisesti hyötyjä ja haittoja tarkastellen, samoin erityisesti keskuksen teknisen toiminnan osalta, jotta ympäristövaikutusten arviointi voitaisiin suorittaa oikeista lähtökohdista.

Datakeskus, josta hukkalämpö hyödynnetään ja josta voidaan perustellusti tietää, että se on alun perinkin tuotettu hiilineutraalisti, on periaatteessa lähtökohdiltaan oikea. Energian säästöä ja hiilidioksidipäästöjen vähenemistä ei ole selkeästi julkistettu arvioitaviksi. Jos lämpöenergiaa saadaan Espooseen n 100 MW teholla ja laitoksen vaatima sähköteho on n 350 MW, suuri osa – erityisesti kesällä - jää kuitenkin siis lämpötaloudellisesti hyödyntämättä. Muita vaihtoehtoja Espoon kaukolämpöverkoston vaatiman energian tuottamiseksi hiilineutraalisti ei ole esitetty. Sellaisenaan sähkönkulutus siis kasvaisi, vaikka osa siitä voitaisiinkin hyödyntää, ja niin ollen kokonaisvaikutus myös ilmastoon on kyseenalaista – varsinkin kun vaadittu alue on nykyisellään luonnonarvoiltaan, viherkäytävänä ja virkistysalueena tärkeä. Datakeskuksen käyttämän sähkön oletetaan olevan hiilineutraalisti tuotettua, yleisen kehityksenkin mukaisesti, mutta takeita ei ole esitetty.

Mahdolliset häiriötilanteet tulee myös ottaa huomioon. Valittu paikka on ongelmallinen sekä luontoarvojen, erityisesti Matalajärven Natura-alueen ja Högnäsin alueen läpi tai sivuitse kulkevien ekologisten käytävien takia.

Dieselkäyttöisten varavoimageneraattorien teho on määritelty datakeskuksen tarpeisiin riittäväksi (ilmeisesti 350MW). Säiliön paikkaa ei ole kaavassa määritelty, mutta 650 m³ tilavuus vaatii huolellista suunnittelua ja varautumista poikkeustilanteisiin. Ulkoisessa virransaannissa tapahtuva häiriö voi myös merkitä pitempääkin varavoiman käyttötarvetta ja siten moottorin aiheuttama melu voi olla merkittävä häiriö ympäristölle; arviota voimakkuudesta ei ole esitetty. Varavoimalan vaikutuksia ei ole luontoarviossa käsitelty lainkaan.

Yleiskaava

Datakeskuksen pohjoisempi osa on sijoitettu voimassa olevan yleiskaavan mukaan osittain viheralueelle sähkölinjan ja rakennusalueen pohjoisimman osan kohdalla, mikä on yleiskaavan vastaista.

Viherkäytävät

Bodomjärveltä etelään Kehä III:lle jatkuva viheralue on pahasti kapenemassa Kehä III:n kohdalla, kun lännestä asutus tulee aivan viereen. Liittymä Kehän ali ei voi enää toimia ekologisena käytävänä, läpikulkureittinä voi kyllä palvella.

Hepokorven asemakaavaehdotuksessa Bodomin eteläpuolelle, POKEenkin merkitty itä-länsisuuntainen viherkäytävä on jopa kokonaan metsän osalta katkeamassa ja jäämässä aukoiden varaan. Tältä osin kaavaehdotusta tulisi muuttaa siten, että datakeskusalueen itäistä osaa kavennetaan pohjoisesta, jolloin siihen voi jäädä edes jonkinlainen ekologisena käytävänä toimiva vyöhyke, tarvittaessa nyt esitetyn kaava-alueen sisällä, ellei sitä kaavan pohjoispuolisella alueella pystytä saamaan aikaan.

Vastaavasti keskuksen rakentamisalueen läntistä osaa tulisi kaventaa lännestä, jotta sen ja asutuksen väli täyttäisi jonkinlaisen ekologisen käytävän vaatimukset.

Keskuksen läntisen ja itäisen osaan jäävä istutettu alue ei täytä minkäänlaisia viherkäytävän vaatimuksia.

Datakeskuksen rakennusvaiheet

Rakennusvaihe on erityisen rasittava ympäristölle joka suhteessa – melu, kuorma- ja henkilöliikenne, valo, mahdollinen yöllinen toiminta. Koska rakennustyö on sekä pitkä että voi tapahtua useassa vaiheessa, ehkä kahdessa isommassa, kyse on yhteensä vuosista. Lisäksi tulevat jatkuvat laitteistojen uusimisesta aiheutuvat vaikutukset, jotka ajoittain voivat tuottaa merkittävää lisätoimintaa.

Luontoselvitykset

Kaava-aineistossa on Natura-selvitys Matalajärven osalta. Kun keskuksen toiminta kehittyy, myös muutosten ja kapasiteetin lisäämisestä aiheutuvat vaikutukset voivat olla merkittäviä varsinkin rakennusaikana, ja näiden osalta tarkastelu tulee toteuttaa uudelleen.

Selvityksestä puuttuu kokonaan Hepokorvenkallion merkittävä lepakoesiintymä (mm Poke-selvitys 2017, liite). Tämä on merkittävä ongelma, jota pahentaa läheisen Högnäsin uusi ehdotettu kaava, jonka kasvava rakennuskanta myös uhkaa alueen lepakkokantaa. Bodomin-Matalajärven alue on Espoon merkittävin ja koko Suomen merkittävimpiä lepakkoalueita. Kaikkien lepakkojen suojeluun Suomi on erityisesti sitoutunut mm ratifioimalla Eurobats-sopimuksen.

Keskus sijaitsisi merkittävilta osin Bodomjärven valuma-alueella, jonne myös suuri osa alueen hulevesistä laskee. Järven merkittävältä osaltaan luonnontilainen eteläranta on tärkeä suojeltavien lajien (mm saukko, viitasammakko ja lepakot sekä lukuisat lintulajit) elinalue. Siksi myös tämän

alueen, erityisesti hulevesien käsittely, laatu ja määrä ja vaikutukset luontoon on selvitettävä Natura-vaikutuksia vastaavalla tavalla, mitä ei nyt ole tehty.

Yhteenveto

Energialaskelmat vaihtoehtoinen tulee tehdä ja julkistaa, jotta kaavan tarpeellisuus voidaan todeta. Ilman näitä ei kaavaa tule viedä eteenpäin.

Vastaavasti luontoselvitykset tulee tehdä koko alueelta riittävällä tarkkuudella ja tarkasteltava myös aluetta kokonaisuutena, erityisesti Högnäsin alueen osalta ja lisäksi koko muun POKE-ehdotukseen sisältyvän rakennuskannan kokonaisvaikutuksen osalta.

Pro Espoonjoki ry

Erkki Lindell, pj

Oivi Salohonka, sihteeri

erkki.lindell@kolumbus.fi

oivi.salohonka@kolumbus.fi

Åminnenranta 18 B, 02780 Espoo

+358 44 9940 224

Liite 1: ote Pohjois-Espoon voimassa olevasta yleiskaavasta

Liite 2: POKE-selvitys 2017, ote, lepakkojen esiintyminen Hepokorven alueella